

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

**ARTRETYZM, REUMATYZM,
CHOROBY KOBIECE** leczy **INOWROCLAW-ZDRÓJ.**

„Lud najsilniejszym żywiołem Narodu Polskiego” Lisków - wymownym tego przykładem.

(od naszego wysłannika).

37 lat temu do Liskowa pod Kaliszem przybył młody, energiczny ale zupełnie nie znający stosunków wiejskich proboszcz — ks. Wacław Bliźniński, który jak sam o sobie opowiada, nie potrafił na wiosnę odróżnić żyta od pszenicy.

W owym czasie Lisków był niewielką wioską, biedną, zaniedbaną — siedliską nędzy i ciemnoty.

Grunta nieurodzajne i niewielkie, drobne gospodarstwa rolne, głód był tam zwykłym gościem na przednówku. Corocznie prawie cała ludność zdolna do pracy, szła za zarobkiem na roboty do Prus, by stamtąd przynieść mało pieniędzy ale zato duży upadek moralny i pijaństwo. 87 proc. ludności było analfabetami. Chaty we wsi porozwalane, drogi niemożliwe do przebycia, a świątynia składała się z prezbiterium niewykończoności, nakrytego dachem z desek. Poprzedni proboszcz siwowłosy staruszek nie mogąc dać sobie rady z parafią ani na wet wykończyć kościoła — poprosił o zwolnienie.

Wtedy to w 1900 roku przybył do Liskowa ks. Wacław Bliźniński. W pierwszym rzędzie postanowił podnieść ducha swych parafian. Już po dwu latach tej pracy dokonał młody kapłan bardzo wiele. Zaprenumerował kilka pism ludowych, które były chętnie czytane, założył szereg ochronek będących w istocie tajnymi szko-

łami, tak gorliwie prześladowanymi przez rząd rosyjski i sam uczył starszych sztuki czytania i pisania. By przyzwyczaić dzieci od młodu do poszanowania drzew, urządził uroczyste obsadzanie dróg drzewkami przez działwę. To też Lisków obecnie tonie w zieleni a wszystkie drogi wiodące do wsi, nęcą oczy wędrowca.

Po zapewnieniu ludności posiłku du chowego bierze się z kolei ks. Bliźniński do pracy nad podniesieniem ekonomicznym wsi, wychodząc z założenia, że gdzie bieda, tam i o spokoju i o kulturze wcale słowa tego znaczeniu nie ma mowy, to też zakłada on w Liskowie Stowarzyszenie Spożywców pod nazwą „Gospodarz”, będące pierwszą spółdzielnią wiejską w całej byłej Kongresówce. Wkrótce powstaje w Liskowie „Dom Ludowy”. Prace inwestycyjne syją się, jak z rogu obfitości mimo prześladowań i utrudnień ze strony Moskali, a później Niemców. W dawnej Polsce w każdej niemal wsi były łaźnie parowe, lecz z biegiem czasu zanikły. By podnieść zdrowotność wsi oraz ulżyć gospodyniom w ich ciężkiej pracy, uruchamia ks. Bliźniński w r. 1910 „Kąpiele Ludowe”, a przy nich pralnię, zaopatrzoną w potrzebne maszyny. W roku 1920 powstała jeszcze jedna nowa instytucja w Liskowie sierociniec, zamieniona na stałą „Fundację Sierocińca im. św. Wacława”.

Obecnie Lisków nie przypomina w

niem tej wioski z przed 40-tu lat. Jest tam elektryczność, kanalizacja, wodociągi, doskonałe bruki i chodniki a wieś tonie w kwieciu i sadach. Najrozmaitsze instytucje, których nawet wyliczyć było niesposób zaspakajają wszelkie potrzeby ludności, dziś już oświeconej i zamożnej, a łącznikiem wszystkiego i wszystkich jest wychodzące pismo: „Liskowianin”.

W 1925 roku odbyła się w Lisko-

wie wystawa p. n. „Wieś Polska”. Obecnie otwarta została druga tego rodzaju wystawa pod nazwą „Praca i kultura wsi”, będąca rewiją wspaniałego dorobku dzielnego pokolenia Liskowian, wychowanych pod kierownictwem ks. prałata Bliźnińskiego.

Dziś 13 b. m. wystawa w Liskowie gościć będzie P. Prezydenta Rzeczypospolitej, który wraz z otoczeniem przybędzie, aby podziwiać pracę i kulturę tej niezwyklej wsi. R...

Z wystawy „Praca i kultura wsi” w Liskowie.

- 1) — Moment symbolicznego przecięcia przez p. premiera wstęgi, jako znak otwarcia wystawy. Obok stoł twórcą Liskowa ks. prałat Bliźniński.
- 2) — Moment, w którym p. premier, prowadzony przez ks. prałata Bliźnińskiego, idącej się wśród szpalerów ludności na uroczystość otwarcia wystawy.
- 3) — Rzut oka na teren wystawy w Liskowie.
- 4) — P. Premier Składowski zwiedza wraz z małżonką i w towarzystwie organizatorów wystawy leden z pawilonów na terenie wystawowym.

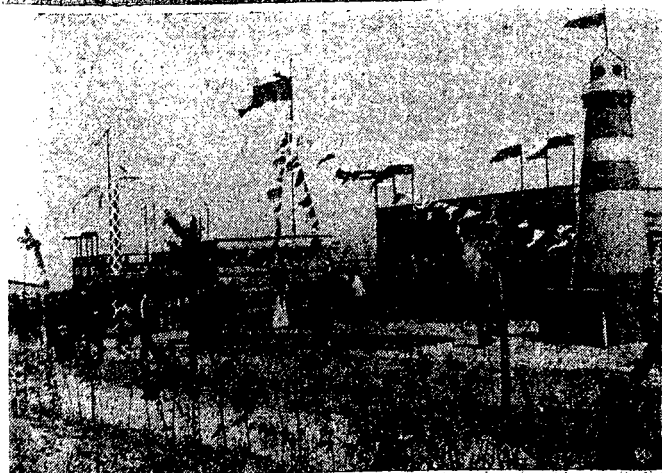

MIEŻATKA

o tytuł nowej powieści pióra Mariusza Dołęgi, której druk rozpoczęliśmy

już w dzisiejszym numerze „Gońca Częstochowskiego”.

Jest to niezwykle interesująca powieść obyczajowa, to też niewątpliwie będzie powszechnie czytana, stanowiąc prawdziwą atrakcję naszego stałego odcinka powieściowego.

**NAJBARDZIEJ ROZPO-
WSZECHNIONE
W POLSCE!**

Doświadczenie dziesiętków lat, najszlachetniejsze surowce, największa staranność w produkcji, a przy tym niezmienna doskonałość gatunku — to wszystko uczyniło Mydło Jeleń Schicht tak znanym i cenionym w całej Polsce.

MYDŁO JELEŃ SCHICHT

WYRÓB KRAJOWY

TELEGRAMY

**CHIŃSKI MINISTER SKARBU
W BERLINIE.**

Berlin. — Na zaproszenie dr. Schachta przybył tu chiński minister skarbu dr. Kung, który pozostać ma w Niemczech cały tydzień. W związku z pobylem dr. Kunga pewne odmowy prasy zamieszczają w dodatkach gospodarczych szereg artykułów bardzo przychylnych, poświęconych stosunkom handlowym i gospodarczym niemiecko - chińskim. Z artykułów tych wnioskować można, że podróż chińskiego ministra skarbu leży w ramach akcji niemieckiej zdobywania

sobie rynków na Dalekim Wschodzie że poświęcona więc będzie — jak wskazuje komentarz — rozbudowie chińsko - niemieckich stosunków gospodarczych w tym sensie, że niemiecki przemysł w wysokiej mierze projektuje industrializację Chin.

Audiencje u Ojca św.

Castel Gandolfo — Papież przyjął na audiencji dyrekcję światowej wystawy prasy katolickiej oraz przedstawicieli komitetów narodowych wystawy, wśród których obecny był m. in. przedstawiciel komitetu polskiego ks. prałat Zakrzewski. W audiencji wzięli ponadto udział pielgrzymi aus-

triaccy, niemieccy i amerykańscy. Papież wygłosił do zebranych dłuższe przemówienie, a zwracając się do grupy niemieckiej wskazał na groźbę położenia katolików w Rzeszy, stwierdzając kategorycznie, że zawsze czynił i czynić będzie wszystko możliwe aby bolesny i oplakany los katolików niemieckich zmienił się na lepsze. Castelgandolfo. — Ojciec święty przyjął m. in. liczną grupę pielgrzymów niemieckich, do których wygłosił krótkie przemówienie w języku niemieckim. W przemówieniu tym Papież przypominał szczerą miłość, jaką żywi Kościół wobec Niemiec i katolików niemieckich oraz życzył uczest-

JASTRZĘBIE-ZDRÓJ
Perla Uzdrowisk Śląskich
Najbardziej radocynna poleka solanka
jodobromowa
Nowoczesny basen kąpielowy.
Kuraeje rzezańtowe już od 182. - zt.
JASTRZĘBIE-PLAZA

nikom pielgrzymki spokojnego życia, opartego na zasadach moralności chrześcijańskiej i katolickiej. **PAWILON AUSTRIACKI OTWARTY.** Paryż. — Na wystawie światowej w obecności posła austriackiego Volggauerera i komisarza generalnego wystawy Labbe został otwarty pawilon austriacki. W przemówieniu inauguracyjnym minister austriacki podziękował organizatorom pawilonu za ich prace.

5 kardynałów i 80 biskupów

NA KONGRESIE CHRYSTUSA KRÓLA W POZNANIU.

Poznań. — W Międzynarodowym Kongresie Chrystusa - Króla, który odbędzie się w dniach od 25—29 bm., weźmie udział 5 kardynałów oraz 80 biskupów.

Komitet kongresowy wydaje w związku z uroczystościami, jakie będą miały miejsce już w najbliższych tygodniach w Poznaniu, piękny żeton. Otrzymają go wszyscy uczestnicy wraz z zniżkowym biletem kolejowym **Młodzież na Międzynarodowym Kongresie Chrystusa - Króla.**

W myśl zarządzenia J. Em. ks. kardynała Prymasa Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej zwołuje w dn. 28 i 29 czerwca XVII Zjazd Katolicki Wielkopolski do Poznania.

Łącznie ze Zjazdem Katolickim Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej urządziła Złot Jubileuszowy młodzieży, na który przybędzie też 10 ty-

sięcy druhów. Osobno będzie też obchodzić sekcja charytatywna. Związek Sodalicyj Marijańskich zapowiada spotkanie sodalicyjne dla przybywających z całej Polski na Kongres i Zjazd solidarisów. Również młodzież akademicka będzie obradować w czasie Zjazdu.

Zjazd zapowiada się więc ze wszechmiar imponująco. Celem umożliwienia przyjazdu jak najliczniejszemu rzeszom Dyrekcja Kolei uruchomi z samej Wielkopolski 24 pociągi popularne. Z innych stron Polski zapowiedziano już 10 dalszych pociągów popularnych.

Przypuszczać należy, że łącznie z uczestnikami Zjazdu z samego Poznania w nabożeństwie pontyfikalnym w dniu 29 czerwca na Pl. Wolności o g. 10-iej i w demonstracji przed Pomnikiem Wdzięczności o godz. 16 weźmie udział do 200.000 osób.

Chrystus i Kurierze PUDER **SUDORYN**
ciężka zapewni Ci **OPOTU** AP. KOWALSKI

Z TYGODNIA

NA TYDZIEŃ.

Może to się tak jakoś samo złożyło, ale wrocławski niemał jednocześnie i ulotkę, rozdawaną na ulicy, drukowaną wyłącznie w języku rosyjskim i odezwe „Komitetu niesienia pomocy poszkodowanym w Brześciu n/B.”.

Jakim prawem i kto zezwolił żydźkowi na rosyjską reklamę nie używaną już dziś taśmy do strojów damskich, tego nie mogłem się dowiedzieć, ale najwidoczniej była to perfidna prowokacja. Odezwa Komitetu natomiast wypukła doskonałą solidarność żydowską w Polsce, z której powinniśmy brać przykład.

Oto pod odezwą „Bracia żydzi”, widnieją nazwiska rabina, fabrykantów, kupców, lekarzy, adwokatów, inżynierów, ich żon, rzemieślników, działaczy społecznych żydowskich i czterech banków żydowskich w Częstochowie. Jednym słowem kapital, finansjera i całe społeczeństwo żydowskie ma iść na pomoc brzeskim żydom, z których jeden zabił urzędnika państwowego podczas wykonywania swych czynności.

Oczywiście, odezwa o tym nie wspomina, z jakich powodów poturbowani zostali żydzi i że jeden z nich bez najmniejszego powodu zakatrupił policjanta polskiego, lecz wprost wzywa: „Bracia żydzi! Dzień niedzieli żydom w Polsce wzbogacenie zostały nowym rozdziałem — Brześciem”. Smieć, Heca antysemitka, która podważyła moralne podstawy kraju, spowodowała, że w przeciągu kilku godzin splondrowano i zniszczono jedną z najstarszych i największych gmin żydowskich w Polsce. Tysiące żydów w Brześciu, w którym w sposób wandaliczny zrabowano sklepy i zrujnowano domy, zostały bez środków do życia.

„Żydzi, nie wolno nam dopuścić, by bracia nasi w Brześciu ginęli w niedzy. Odbudujemy wszystko, co zniszczone zostało przez przestępne elementy i nie damy satysfakcji wrogom naszym.” „Ani jeden warsztat żydowski, ani jeden sklep żydowski nie może przestać istnieć.” „W całej Polsce proklamowano akcję pomocy na rzecz żydów brzeskich, niechaj miasto Częstochowa będzie wzorem ofiarności i poświęcenia dla innych ośrodków żydowskich.” „Wzywamy całe społeczeństwo żydowskie do niesienia pomocy poszkodowanym.” „Nieśmy naszym nieszczęśliwym braciom w

Brześciu pomoc ponad siły! Komitet Niesienia Pomocy Poszkodowanym w Brześciu n/B.”

Jak widać z powyższego, odezwa jest całkiem perfidna i obliczona na pogłębienie nienawiści w masach żydowskich do Polski, do kraju, który ich nie tylko od siedmiuset lat żywił, lecz stworzył im poprostu Eldorado w Europie, z którego za żadne skarby nie chcą się ruszyć. Smieć jednak taki zespół puryców żydowskich pisać, „że dzieje niedoli żydów w Polsce wzbogacenie zostały nowym rozdziałem — Brześciem”. Smieć pisać, że „splądrowano”, „zrabowano”, gdy śledz twó wykażalo, że nikt nie nie plądrował, ani rabował, owsem, turbował, niszczył i rujnował niechłujnie i nienawistnie do Polski gniazda żydowskie, ale nikt sobie nic nie przywłaszczyl.

Częstochowscy żydzi przyznają, że gmina żydowska w Brześciu była jedną z najstarszych i największych gmin w Polsce, tylko nie piszą, że była też jedną z najbogatszych. Była jedną z tych, co to z 3 miliardów złotych obrotu rocznego mięsiem w Polsce przypadała jej co rok pokazna suma. I dla uchronienia tych interesów, tych dochodów, tych milionów złotych, rzekaz zamordował kontrolera i urzędnika państwowego, żeby nie wglądał solidnie w interesy żydów. Napewno, gdy wkrótce, bo już 15 b. m. wplynie na wakande sądu proces o morderstwo Kędziory, to wyjdzie na wierzch to, czego dowiedzieliśmy się z procesu o morderstwo Bujaka przez żyda Chaskielewicza, że nie on sam działał, nie on zabijał i mordował, ale cały zespół „mściocieli”, organizacja do walki „odwetu” — on był tylko wykonawcą polityki żydowskiej, że „oko za oko, ząb za ząb”, bo tak ghetto każe, — ghetto takie wdziczne za wszystkie bogactwa, jakie są dziś w Polsce udziałem żydów. „Odbudujemy wszystko i nie damy satysfakcji wrogom naszym” — wola Komitetu. Kto tu jest wrogiem, kto morduje żołnierzy i policję? Kto walczy na międzynarodowej arenie politycznej i w Ameryce przeciw Polsce? Jakim prawem żydowstwo odzywa się w ten sposób?

„Ani jeden warsztat żydowski, ani jeden sklep żydowski nie może przestać istnieć.”

A ile sklepów polskich, ile nieruchomości chrześcijańskich przestało w Częstochowie istnieć i przeszło w żydowskie ręce?

Częstochowa ma być wzorem ofiarności i poświęcenia dla innych osiedli żydowskich — w pomocy ponad siły.

I podczas, kiedy wszyscy bez wyjątku żydzi tak piszą i w każdym mieście podobnymi odczwami uświadamiają swój „naród wybrany”, znajdują się polskie jednostki, a nawet powien odłam prasy robotniczej, który idzie z żydami z Bundem, a ruch odżydzeniowy, gospodarzy nazywa faszyzmem.

Podczas, kiedy żydzi tak są świetnie zorganizowani i chociaż głośno narzekają, ale jednocześnie z całą pewnością wołają, że „odbudują wszystko, co zniszczone zostało przez przestępne elementy” i słusnie, bo oni jedni tylko mają w Polsce pieniądze, to my, chrześcijanie, żyjemy w rozterce, w kombinacjach protekcyjno - politycznych, które miast jednoczyć coraz bardziej, rozdzielają społeczeństwo.

Zdawało się naprzykład niektórym, że sanacyjny „Oboz Zjednoczenia Narodowego”, przyswajając sobie i nazwę i program większości narodo praktykującego społeczeństwa, zechce dla dobra państwa stać się naprawdę tym pozytywnym pomostem konsolidacji społeczeństwa, o co przede wszystkim każdemu Polakowi chodzić powinno. Tymczasem ostatnio zaszedł znamieny fakt, który temu całkiem przeczy. Oto, gdy nadeszła rocznica 20-lecia powstania Armii Polskiej we Francji, to miast jednej wspólnej uroczystości, odbyły się dwie i całkiem odrębne od siebie.

W Warszawie było wszystko, co potrzeba w takich razach do uświetnienia tak pamiętnej rocznicy, tylko nie było samego twórcy „Błękitnej Armii”. Za to w uroczystościach w Strzelnie na Pomorzurzu urządzono generalowi Hallerowi z tej okazji olbrzymie owacje.

Strzelno wspaniale udekorowano. Portrety gen. Hallera, napisy na transparentach, sztandary narodowe, błękitne wstęgi hallerowskie, nadaly miastu uroczysty wygląd i piękną odświeżoną szatę.

I czy tym razem nie nadarzyła się najlepsza sposobność dla „Obozu Zjednoczenia Narodowego”, wykazania i uzgodnienia z czynami programu, o którym się tak dużo mówi?

Na ten też temat biorąc pod uwagę uroczystości w stolicy, w „Kurierze Warszaw.”, znakomity publicysta B. K., w artykule zatytułowanym „Jeszcze jedna stracona okazja”, między innymi tak pisze: „Zniknęli doszczętnie ludzie, którzy tę całą robotę reprezentowali i wypełnili. Nawet sam General, który dał imię armii Hallerczyków, stał się nagle cieniem bezimiennym, na którym należało wiedzic Dmowskiego, na którym oczekiwano Paderewskiego, na którym doszukiwano się Hallera, ludzi, bez których niemasz historii tego dwudziestolecia, na ich miejscu pozostała pustka. Niel znalazł się na nim p. minister Wielowiejski, jeden jedyny uczestnik wysoce pamiętnych starań i decyzji partyckich, nie prelundujący zreszta z pewnością do zalazenia go do szeregu pierwszoplanowego. P. Wielowiejski sam jeden nagły zgodził się na symbolizowanie ogromnej pracy, wytworzonej przez patriotów polityków, organizatorów wojskowych polskich na rzecz uznania przez entente niepodległości Państwa Polskiego.”

„Beztroskowo pozostaje nadal w Polsce ideałem odległym. Porachunki obowiązują nadal. Nawet zdecydowana siwizna nie daje ludziom zasufonym choćby spóźnionej rękąmi uznania. Pretensje personalne stanowią po dawnemu wewnętrzna temperaturę polityczną.”

A przede wszystkim i w naszym teatrze politycznym zawsze się wydobywa na wierzch polityka okazji straconych.”

Za to secesjonistom, zarówno u Hallerczyków, jak i u Dowborczyków, którzy moralnie nie podnoszą społeczeństwa, ułatwia się dojście do łatwiejszych, realniejszych korzyści.

Nic więc dziwnego, że nasze polskie Radio, czule na wszelkie tego rodzaju przemiany, w pogadance poświęconej 20-leciu armii polskiej we Francji, mówił, jak pisze jedno z pism stołecznych, o wszystkich: „o Balończykach, jeńcach niemieckich, ochotnikach amerykańskich, Murmańczykach, — a tylko ani słówkiem nie wspomniało o... gen. Hallerze.”

Podobnie Radio postąpiło, gdy omawiano rocznicę odzyskania przez Polskę Bałtyku. I wtedy przez kilka minut inwionio o wszystkich, ale nazwiska gen. Hallera nie wymieniiono ani razu.”

WŁOCHY ZBIERAJA ŻELAZO.

Rzym. — Postanawiono ostatecznie w całym Włoszech zbiorce żelaza. Już zostały zdjęte kraty żelazne, otaczające niektóre ogrody Rzymu, w tej liczbie ogród słynnej willi Borghesa. Zdjęto również sztachety żelazne, otaczające gmach ministerium finansów.

W oficjalnym biuletynie w partii faszystowskiej ukazały się specjalne instrukcje w sprawie udziału organizacji partyjnych w zbiorce żelaza.

Stan zdrowia Ojca św.

Rzym. — Agencja Stefani donosi z Castel Gandolfo, że panujące w ostatnich dniach upały odbiły się niekorzystnie na zdrowiu papieża. Ojciec św. wydaje się bardzo zmęczony również bezsennością, która go trapi nocami. Mimo to jednak nie chce zmienić codziennego trybu życia i w dalszym ciągu udziela audiencji prywatnych, a dwa razy w tygodniu audiencyj zbiorowych. Podczas tych audiencyj Ojciec św. przemawia zazwyczaj do zebranych i często rozmawia w obcych językach, stosownie do narodowości wiernych. Powoduje to ze względu na sędziwy wiek papieża zmęczenie, którego następstwa nie mogą nie dać się odczuwać. Lekarz opiekuńczy się papieżem zaleca wystrzeżenie się z męczenia i możliwie największy odpoczynek. Pragnąłby on, aby audiencje zostały całkowicie zawieszane, nie mogąc jednak tego osiągnąć, prosi kardynałów i prałatów przed posłuchaniem, aby referowali krótko i zachowywali obojętność. Jakkolwiek choroba nie rozwija się, siły Papieża powoli słabną.

PADEREWSKI KOMONUJE

ILUSTRACJE MUZYCZNA DO FILMU
Nowy Jork. — Po dużym sukcesie „Sonaty Księżycowej” Paderewski zamierza skomponować muzykę do filmu i w tym celu porozumiał się z amerykańskimi producentami filmowymi, którym przedstawił projekt nowej kompozycji. Plan ten wywołał tak wielkie zainteresowanie, iż producenci amerykańscy nawiązali natychmiast kontakt z Paderewskim, prosząc go o bliższe szczegóły nowej ilustracji muzycznej.

Mniejszości narodowe na Górnym Śląsku

Berlin. — W związku ze zbliżającą się datą wygaśnięcia konwencji genewskiej dotyczącej mniejszości narodowych na Górnym Śląsku (14 lipca) pojawiają się artykuły w prasie tutejszej wyrażające mniemanie, do odąd wobec tego, że Polska wypowiedziała konwencję z roku 1919 losy mniejszości niemieckiej będą wydane „dobrej woli władz polskich” — co wzbudza tu nieufność i obawy. Jednocześnie artykuły te zawierają pogroźki, że „wobec tego, że Trzecia Rzesza uwolniona będzie również od jakichkolwiek względów wobec mniejszości polskiej w państwie niemieckim, których Niemcy dotąd tak lojalnie przestrzegały, aby nie stwarzać nowego ogniska niebezpieczeństwa dla „dobrych stosunków polsko-niemieckich” — zależy Niemcom na uregulowaniu kwestii mniejszościowej na zupełnie nowych podstawach.

RÓCZNICA ZABÓJSTWA CALVO SOTELO.

Salamanca. — W rocznicę zabójstwa Calvo Sotelo, rada miejska Salamanki postanowiła nazwać dzień 13-go lipca „dniem Calvo Sotelo”. Dnia tego wszyscy wie dzieci Salamanki występują przemówieniem wybitnych osobistości o życiu i śmierci „pierwszego obywatela nowej Hiszpanii”.

B. królowa hiszpańska sprzedaje swe klejnoty.

Nowy Jork. — Znany jubiler nowojorski Flatow powrócił z Europy na pokładzie parowca transatlantyckiego „Bremen”. W rozmowie z korespondentem „United Press” jubiler oświadczył, że była królowa hiszpańska Wiktorja Eugenia zaproponowała mu sprzedaż niezwykle cenny klejnotów. Uzyskane w ten sposób pieniądze nie będą przeznaczone dla poparcia powstańców, lecz mają służyć celom osobistym. Wśród kosztowności

nie znajdują się insygnia władzy królewskiej ponieważ, jak oświadczyła królowa Wiktorja, Hiszpania będzie potrzebowała nowej władczyni. — Wśród cennej biżuterii na sprzedaż stał przeznaczony m. in. krzyż szczytowany ze wspaniałym szmaragdem wagi 56 karatów. Krzyż został swego czasu ofiarowany królowej hiszpańskiej przez jej babkę królową angielską Wiktorję. Wartość krzyża jubiler oszacował na 7 i pół tysiąca dolar.

SA WIĘKSZE ZMARTWIENIA.

Tylna. — Z Kowna donoszą: Szereg pism litewskich z urzędówką „Lietuvos Aidai” na czele podaje, że we wszelkich zjazdach i konferencjach międzynarodowych, odbywających się w Warszawie, delegaci litewscy pomimo zaproszeń udziału nie wezmą. Jako przykład pisma wymieniają posiedzenie komitetu olimpijskiego oraz kongres esperantystów.

Hiszpański Front Ludowy w obronie anarchistów.

Madryt. — Odbiło się to nadzwyczajne posiedzenie stronnictwa Frontu Ludowego, które przesłało do ministra sprawie dliwości depeşe, domagającą się odwołania dekretu z dn. 25 maja b. r., mocą którego lberyjska federacja anarchistyczna (F. A. I.) odsunięta została od udziału w trybunałach ludowych. Uchwała, powzięta jednomyślnie, domaga się uwzględnienia wybitnych zasług, położonych dla sprawy walki z faszysmem przez federację. Perpignan. — Z Puigcerda donoszą, że oddziały szturmowe przystąpiły do usunięcia anarchistów, którzy schronili się w taraku. Anarchiści dali ogień, wobec czego wywiałą się walk, w której zabitych zostało 6 anarchistów.

Bolszewicki marszałek Tuchaczewski i siedmiu dowódców armii sowieckiej stanęli przed tajnym sądem

Budenny i Blücher sądzą swych kolegów. — Grozi im kara śmierci. Moskwa. — Jak już donieśliśmy, w dniu wczorajszym przed specjalnym trybunałem Sądu Najwyższego ZSRR nieoczekiwanie odbył się sensacyjny proces przeciw b. dygnitarzom sowieckim.

Na ławie oskarżonych, zasiadli: marszałek Tuchaczewski, Putna (b. atache wojskowy ZSRR w Londynie, generał Jakir, gen. Uborewicz, kom. najwyższej akademii wojskowej, generał Kork, szef lotnictwa, oraz pułkownicy Eideman, Feldman i Primakow.

Jak donosi agencja TASS wyżej wymienieni oskarżeni są o naruszenie obowiązków wojskowego (przysięgi), zdrady ojczyzny, zdrady ludów Z.S. R.R. i zdrady czerwonej armii robotniczo - włościańskiej. Materiały śledztwa ustaliły udział oskarżonych, jak również Gamarnika, który popełnił samobójstwo w kontaktach przeciwko państwu z kierującymi kołami wojskowymi jednego z państw obcych, prowadzącą nieprzyjazną wobec Z.S. R.R. politykę.

Będąc na służbie szpiegostwa wojskowego tego państwa, oskarżeni systematycznie udzielali kołom wojskowym tego państwa informacji szpie-

Gala
to mydło, które spełnia to, co obiecuje!

- Jego piękny zapach trwa aż do ostatka, a skórę zachowuje go długo.
- Jego obfita i łagodna piana pielęgnuje skórę, odświeża i upiększa cerę.
- Jego najniższa cena: 50 groszy i wielka wydajność w użyciu.

Niezwykłe, jak jego nazwa

Zł. 0.50

POGŁOSKI O REWOLUCJI ANARCHISTYCZNEJ W ALMERIL.

Paryż. — „Echo de Paris” donosi z Gibraltaru, że w Almeril wybuchła rewolucja i dochodzi do krwawych starć pomiędzy komunistami i anarchistami. Oddziały milicji, przysłane z Walencji, czynią daramne wysiłki, celem przywrócenia i utrzymania spokoju. Jest podobno wielu zabitych i rannych.

NA FRONTACH TYLKO LOKALNE POTYCZKI.

Salamanca. — Komunikat głównej kwatery wojsk powstańczych donosi, że w Asturii nieprzyjaciel atakował gwałtownie pułk La Estaca pod Lareguera, został jednak odparty z olbrzymimi stratami. Na froncie aragońskim próba ataku nieprzyjacielskiego na odcinku Carunena spełzała na niczym.

Na froncie Soria nieprzyjaciel usiłował atakować pozycje nasze pod Utande, został jednak odparty, pozostawiając około 50 zabitych. Wśród wziętych do niewoli jeńców znajduje się porucznik norweski i 2 żołnierzy szwajcarskich. Jak obliczają, straty, poniesione przez atakujących w czasie tej walki, wynoszą przeszło 500 żołnierzy.

BRAK NAWET KOSZUL I OBUWIA

Talin. — Podczas postoju pancernika sowieckiego „Marat” na wodach Estonii marynarze sowieccy kupowali masowo artykuły pierwszej potrzeby jak buty, ubrania, bieliznę i inne przedmioty codziennego użytku, których dotkliwy brak daje się odczuwać w Związku sowieckim.

Milionowa spuścizna

pozostała po Jean Harlow
Hollywood — Pogrzeb zmarłej po krótkiej chorobie głośnej artystki filmowej Jean Harlow odbył się onegdaj w Hollywood zupełnie po cichu, bez żadnej pompy. Bohaterka tylu głośnych filmów, słynna „platynowa blondynka”, Jean Harlow, spoczywała w trumnie w skromniutek białej sukience. Mimo, że tłumy ciekawych cisnęły się do trumny zmarłej artystki, nie dopuszczono do niej nikogo, poza grobem najbliższych krewnych i przyjaciół.

Ostatni film „Saratoga” w którym grała Jean Harlow, jest prawie że ukończony. Brakujące sceny mogą być łatwo uzupełnione bez Jean Harlow, co nie wpłynie na artystyczną całość filmu. Jak wiadomo, partnerem zmarłej artystki w tym filmie był popularny artysta filmowy Clark Gable, który wspólnie z Jean Harlow „kreślił” tyle innych filmów.

Majątek, pozostały po zmarłej Jean Harlow, oceniany jest na milion dolarów. Przypadnie on wyłącznie matce artystki.

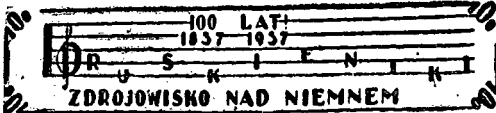
Jean Harlow złożona została na wieczny spoczynek na tym samym cmentarzu, na którym pochowany jest sławny amant filmowy Rudolf Valentino.

Czerwony dyktator szaleje

NAJBLIŻSI WSPÓLPRACOWNICY STALINA DRŻĄ O SWOJE ŻYCIE.

Ryga. — Ostatnie aresztowania dotknęły już niemal wszystkich najbliższych współpracowników Stalina. Okazuje się obecnie, że znalezienie się wśród wybranych, którym było dane współpracować ze Stalinem, równało się albo wyrokowi śmierci, albo też zesłaniu na Syberję, czy nawet Solówki. Do plejady sowieckiego dyktatora należeli: Woroszyłow, Tuchaczewski, Jagoda, Gamarnik, Ordżonikidze, Kaganowicz. Ordżonikidze zmarł w zagadkowych okolicznościach, Jagoda znajduje się w więzieniu G. P. U. i czeka go proces, który zapewne za kończy się rozstrzelaniem, Gamarnik został rozstrzelany. Kaganowicz przebywa w areszcie domowym i każdej chwili drży na myśl o losie, jakie go czeka. Tuchaczewski już stanął przed sądem. Został się tylko jeden Woroszyłow, który opierając się na swych wpływach w wojsku, dotąd przeciwstawia się Stalinowi.

Wszystcy oskarżeni przyznali się całkowicie do winy popełnienia przestępstw, które im są zarzucane. Rozprawa Trybunału jest tajna, rozpoczęła się ona o godz. 10 pod przewodnictwem prezesa Sądu Najwyższego ZSRR Ulricha i przy udziale członków trybunału: zastępcy komisarza ludowego obrony Alksnisa, marszałka Bluechera, szefa sztabu generalnego armii czerwonej Szabosznikowa i dowódców okręgów wojennych. Komunikat TASS-a, donoszący o procesie wywołał w Moskwie ogromne wrażenie. Jak powszechnie twierdzą — państwem obcym, na rzecz którego marszałek Tuchaczewski i jego współtowarzysze z ławy oskarżonych prowadzili akcję szpiegowską są Niemcy. Nie ulega wątpliwości, że wszyscy zostaną skazani na śmierć.

ZDROJOWISKO NAD NIEMNEM

Solanka do picia. Kąpiele solankowe, borowinowe, kwasowogłowe, tlenowe, wankowe. Elektro i wodolecznictwo. Inhalatorium. Trypage i płukanie jeli.

Zakład leczniczego stosowania słońca, powietrza i ruchu, kąpiele kaskadowe. Pięknie położona stacja klimatyczna. Sezon trwa od 15 maja do 1 października. Inform.: Dyrekcja Zakładu i Komisja Zarządowa w Druskienicach, Związek Uzdrawiek w Warszawie, oraz wszystkie placówki „Orbisu” w kraju i zagranicą.

ZNAKOWANIE NIEMOWLĄT.

Montreal. — W Kanadzie tak jak i w Stanach Zjednoczonych, gdzie ogromny procent dzieci przynosi do świata w kilkunastu i szpitalach, stale spotkać się można było z obawami matek, że im dzieci zamienia.

Ażby ostrożnie uniknąć wszelkiego rodzaju pomyłek, szpital w Vancouver, wprowadził system wypalania niemowląt, im ich nazwisk na plecach.

Wypalania dokonuje się za pomocą chłodzonej wodą lampy kwarcowej, co pozostawia widoczny napis na przeciąg 6 miesięcy, po tym czasie, można napis lampą ponownie wywołać.

„Próba sił w tonie reżimu”

— mówili Berlin. Berlin. — Postawienie Tuchaczewskiego i siedmiu generałów sowieckich pod sąd wojenny wywołało zdziwienie nawet w Berlinie. Fakt, że między aresztowaniem Tuchaczewskiego a ogłoszeniem procesu upłynęło dwa tygodnie dowodzi — zdaniem Berlina — iż Stalin wahał się z podjęciem tej rozgrywki, która stawia w fatalnym świetle spójność całego reżimu sowieckiego. Jeśli bowiem co miesiąc urządza się tego rodzaju puszczanie krwi, to nawet najmniej krytyczni obywatele nie wierzą w trwałość systemu sowieckiego.

W Berlinie uważa się obecnie proces za jedną z największych prób sił w tonie reżimu, która może mieć nieobliczalne następstwa dla przyszłości Sowietów.

„Angriff” wskazuje, że zarzuty szpiegostwa, skierowane przeciw ósmu oskarżonym, nawet w Sowietach nie biorze się na serio. Można natomiast przyjąć, że oskarżenia zmierzali do obalenia władz Kremła. O właściwych celach reżimu komych spiskowców napewno nigdy się nie dowiemy — pisze dziennik. — Pozostaje jednak faktem, że Stalin i grupa jego coraz bardziej tonięjących zwolenników, potrzebowali aż 9 miesięcy na zlikwidowanie spisku.

W każdym dobrze zorganizowanym państwie załatwiliby to nader szybko paru policjantów.

Domieszczenia, napływające tu z Moskwy, mówią, iż w stolicy Rosji panują w związku z procesem nastroje panickiego zdenerwowania.

Masowa histeria kobiet w fabryce

Paryż. — W jednej z fabryk w pobliżu Lille 200 kobiet dostało z niewiadomych przyczyn nagłych kurczów, bóleści oraz ataków hysterycznych i mdłości. Jedna z kobiet dostała nagłe ataku i upadła na ziemię, inne robotnice, które pośpieszyły jej z pomocą, uległy również podobnym atakom. Wiele robotnic straciło przytomność, a wiele innych do stało jak gdyby ataków szału. Wyrwały one sobie włosy z głowy i zrywały ubrania. Lekarze, którzy przybyli do fabryki, przystąpili natychmiast do izolacji kobiet, które zdradzały objawy nieznanej choroby. Lekarze tłumaczą ten dziwny wypadek masową psychozą.

Gangsterzy nowojorscy porwali żonę bogatego przemysłowca.

Nowy Jork. — W środę została porwana znana w szerokich sferach towarzyskich Alice Parstons, małżonka bogatego przemysłowca branży papierniczej Williama H. Parstonsa. W chwili, gdy p. Parstons wychodził ze swego domu, zatrzymał się pod budynkiem samochodów, z którego wypadło dwóch osobników. Pani Parstons została porwana przez przybyłych i wniesiona do samochodu, który odjechał w nieznanym kierunku. Późnym wieczorem mąż porwanej otrzymał list z wezwaniem do zapłacenia okupu w kwocie 25.000 dol. Policja czyni największe wysiłki, aby wykryć sprawców porwania, jednakże napotyka na szereg niewyjaśnionych i zagadkowych kwestyj, które ogromnie utrudniają jej zadanie. Córka przybrana

pani Parstons p. Anna Kuprianowa, Rosjanka, oświadczyła policji, że w środę rano do willi państwa Parstons przybył jakiś mężczyzna w towarzyskim ubraniu. Rozmawiali oni przez pewien czas z p. Parstons, a następnie wszyscy troje opuścili willę.

Ślubowanie wierności dla Kościoła katolickiego na ulicach Kolonii

KARDYNAŁ SCHULTE PRZEMAWIA Z PRZED BRAM KATEDRY. Wiedeń. — Na placu przed katedrą w Kolonii doszło w czwartek do żywej manifestacji katolików niemieckich, w skutek której Gestapo aresztowało wielu jej uczestników. Mimo to nie udało się policji niemieckiej powstrzymać katolików od dalszych manifestacji, których punktem kulminacyjnym było ślubowanie wierności wobec Kościoła, złożone na ręce kardynała Kolonii ks. Schulte. Ks. kardynał Schulte po odprawieniu Mszy św. zjawił się przed bramą katedry, wygłaszając krótkie przemówienie, które zakończył słowami: „Módlmy się za wierność młodzieży niemieckiej wobec Boga”. Po raz pierwszy dopiero zdarzyło się, że wysoki dostojnik Kościoła katolickiego przemówił na ulicy do manifestujących w obronie wiary Chrystusowej katolików. Mowa ks. kardynała Schulte wywołała w Berlinie wielkie zdenerwowanie Partii narodowo - socjalistycznej domaga się wydania przez władze rozporządzenia, zakazującego kardynałowi wygłaszania kazań i przemówień.

Strawijcie bieliznę!
prasujcie
ELEKTRYCZNOŚCIĄ,
MIESIĄC ŻELAZKA I IMBRYKA
Każdy nabywca w tym miesiącu otrzyma bezpłatnie premie:
do imbryka — serwis porcelanowy
do żelazka — koc
Prosimy odwiedzić Salen Propagandowo-Pokazowy, ul. H. Maryi Panny Nr. 22.
ELEKTROWNIA.

Pięciu adwokatów broni Doboszyńskiego

PROCES ROZPOCZNIE SIĘ W PONIEDZIAŁEK. Kraków. — W poniedziałek przed sądem przysięgłych rozpocznie się proces inż. Adama Doboszyńskiego o najsłabiej na Myślenice. Sąd okręgowy dopuścił wszystkie zgłoszone przez obrońców dowody, z wyjątkiem akt sprawy dra Fensterblaua, działacza socjalisty czno - komunistycznego w Krakowie skazanego na 4 lata więzienia za działalność antypaństwową i podżeganie do palenia kościołów. Wśród dopuszczonych przez sąd świadków znajdują się m. in. pp.: mgr. Władysław Jaworski, obrońca w procesie towarzyszy Doboszyńskiego więźniowie Berezki: dr. Władysław Mech, prezes Str. Narod. w Nowym Targu Franciszek Jelonkiewicz, prezes okręg. „Pracy Polskiej” w Krakowie, red. Edward Zajaczek, prezes okręgowy Str. N. w Bielsku, mgr. Antoni Grębosz aplikant adwokacki, Józef Bakowski, sekretarz generalny „Pracy Polskiej” w Warszawie, plk. Tadeusz Wołkowiński, prezes grodzki Str. N. w Krakowie, dr. Leonard Olecki, znany działacz i prezes Str. N. w Gorlicach, siostra gen. Józefa Hallera — Anna Haller z Jarczyc, dr. Karol Bunca, adwokat i prezes „Sokoła” w Krakowie, nadto 4-ch działaczy Stronictwa Narodowego z powiatów krakowskiego i myślenickiego. Ogółem sąd dopuścił 31 świadków. Obok świadków sąd dopuścił dowody szeregu spraw karno - administracyjnych Doboszyńskiego, które przeważnie zakończyły się rozprawami przed sądem okręgowym i w których Doboszyński został uwolniony; akta krakowskiego urzędu wojewódzkiego, gdzie znajduje się zażalenie Doboszyńskiego, wskutek którego ukarano go grzywną administracyjną; artykuły z szeregu pism. Wreszcie sąd dopuścił dowód z pięciu referatów Doboszyńskiego, rozpowszechnianych wśród członków Stronictwa Narodowego. Wszystkie dowody zaofiarowała obrona dla oświetlenia i ustalenia pobudek czynu Doboszyńskiego. Do procesu Doboszyńskiego zgłoszone zostało już powództwo cywilne przez 3 żydów z Myślenia, a mianowicie przez Nichę Emmer o 2.816 zł. z procentami od 24 czerwca 1936 r., Hirscha Westreicha o 360 zł. z procentami i Józefa (!) Hopfendera o 104,55 Wszelkim tym powodom cywilnym sąd udzielił prawa ubogich. Kto będzie popierał powództwo cywilne żydów, na razie nie wiadomo. Doboszyńskiego bronić będzie pięciu adwokatów, a mianowicie: dziekan Nowodworski, adw. Czerwiński i adw. Stypulkowski z Warszawy oraz dr. Pozowski i dr. Stuhr z Krakowa.

Kuprianowa sądzi, że pani Parstons w towarzystwie obu nieznajomych udała się do pobliskiej parceli zakupionej niedawno przez niejakiego Williama Samanias. Od tej pory t. j. od środy 11-ej rano nikt więcej nie widział pani Parstons.

Gdy zaniepokojona rodzina rozpoczęła poszukiwania, znaleziono w pobliżu auto pani Parstons, w którym znajdowała się kilka, donoząca o porwaniu właścicielki warty i zawierająca zadanie wyplacenia okupu w wysokości 25.000 dol. W jaki sposób kartka znalazła się w aucie nie zostało wyjaśnione.

Alicja Parstons odziedzyciła niedawno 150 tys. dolarów i jest blisko spokrewniona z rodziną Pratt uchodząca za jedną z najbogatszych rodzin amerykańskich.

PODZIEKOWANIE. Znacznej Wychowawczyni i działaczki z ochotą Nr. 4 oraz wszystkim tym, którzy wzięli udział w pogrzebie najdroższej i nieodzionalnej córki naszej **ś. p. LILUSI SŁEZAKOWNY** najserdeczniejsze podziękowanie składają **Rodzice i siostrzyczka.**

PASTUCH ZAMORDOWAŁ 9-LETNIA DZIEWCZYNKĘ.

Cieszyń. — Wiesz Trzanowice Doine na Śląsku Cieszyńskim, był terenem bestialskiej zbrodni, dokonanej na 9-letniej dziewczynce. U rolnika Banszela zatrudniony był 16 letni pastuch, który z niezasadniczych powodów pałał nienawiścią do 9-letniej wnuczki Banszela, — Gertrudy Zygmów. Pastuch postanowił wreszcie dziewczynkę zamordować.

Uzbroiwszy się w nóż kuchenny, udał się na drogę, gdzie zaczął się w krzakach. W jakimś czasie później ukazała się Zygmów. Gdy dziewczynka zbliżyła się do miejsca ukrycia, pastuch wyskoczył nagle i uderzeniem pięści w tył głowy ją oszołomił. Następnie rzucił się na leżącą i zadał jej pięć ciosów nożem w pierś. Śmierć nieszczęśliwej dziewczynki nastąpiła natychmiast.

P. PREZYDENT R. P. PRZYBĘDZIE DO LISKOWA.

Warszawa. — W dniu 13 bm. Pan Prezydent R. P. przybędzie do Liskowa, gdzie zwiedzi wystawę „Kultura i praca wsi” oraz weźmie udział w uroczystościach związanych z obchodem „Dnia rolnika”. Przy tej okazji Pan Prezydent R. P. udekoruje 8-miu żyjących działaczy wiejskich, którzy przyczynili się do rozwoju Liskowa.

Paragraf aryjski w Związku Muzyków.

Warszawa. — Odbył się w Warszawie zjazd delegatów Związku Muzyków Chrześcijan. Z ważniejszych rezolucji, jakie zapadły, należy wymienić wprowadzenie paragrafu aryjskiego do statutu Związku. Uchwalono bowiem, że członkiem Związku nie może być żyd neofita, lub osoba pochodzenia żydowskiego. Wezwano również zarząd główny do zawarcia umowy zbiorowej z pracodawcami oraz do unormowania godzin pracy.

Należy podkreślić, że dzięki dotychczasowej akcji zarządu oraz stanowiska społeczeństwa polskiego, żadna szanująca się cukiernia, czy też restauracja nie angażuje żydowskiego zespołu, całe zaś społeczeństwo popiera muzyków - Polaków. Prezesem nowego zarządu głównego wybrano Henryka Śląskiego.

NIESŁAWNY KONIEC „POCIAGU WYSTAWY”.

Warszawa. — W związku z wstrzymaniem wyjazdu pociągu wystawy na trzecią turę objazdu po Polsce okazuje się, że przyczyną tego jest niedotrzymanie przez Centralne Tow. Popierania Wytwórczości Krajowej warunków umowy, zawartej między tym towarzystwem a polskimi kolejami państwowymi, co naraziło polskie koleje państwowe na pewne straty.

Należy zauważyć, że kurator Towarzystwa Popierania Wytwórczości Krajowej przystąpił już do uregulowania należności personelu pociągu oraz likwidacji pociągu-wystawy.

Znów skandal z pociągami do Liskowa.

Warszawa. — Na wystawę wzorowej wsi w Liskowie organizują samorządy i starostwa wycieczki włościańskie. Taką wycieczkę wyznaczono na wczoraj, a obejmowała powiaty: warszawski, grójecki i piński. Odjazd wycieczki wyznaczono z Warszawy zachodnie na g. 23.30. Istotnie o tej porze po zebranych w liczbie około 500 wycieczkowiczów podjechał pociąg z wagonów towaro-

Przemek od BÓLU GŁOWY...
KOWALSKA
PRZY PRZEZIEBIENIU GRYPY I KATARZE

Kino „EDEN” I Aleja 12
 Potężna epopea o odwadze męczyzny
 i poświęceniu kobiety
Orzeł leci do Chin
 Role główne:
Pat O' Brieni, Ross Aleksander
 i **Beverly Roberts**
 NAD PROGRAM: Aktualności
 i **Komedia muzyczna**
 Sobota i niedziela PORANKI!
Oskarżam Cię Matko

wych, gdzie w środku ułożono jedynie nieblebowane deski. Wycieczkowcy do pociągu takiego nie wsiadli, a pociąg, dla nich przeznaczony, odjechał — próżny!

Podobny to wypadek, jaki zaszedł niedawno w Łomży.

Zajścia antyżydowskie pod Wyszkowem.

Warszawa. — We wsi Trzciance koło Wyszkowa n. Bugiem doszło do antyżydowskich wystąpień. O północy w mieszkaniach 16 rodzin żydowskich zjawili się chłopci, którzy wypędzili wszystkich mieszkańców żydów ze wsi. Wypędzeni obozują w Wyszkowie pod gołym niebem.

Do wystąpień tych doszło wskutek wiadomości, że syn jednego z gospodarzy wsi, przejechany rowerem przez żyda w Wyszkowie, z mar i wskutek odniesionych obrażeń.

Posucha spowoduje wczesne żniwa

Warszawa. — Fala upałów w maju i w początkach czerwca spowoduje — według przewidywań rolników — wyjątkowo wczesne zbiory zbóż. Tegoroczne żniwa zapowiadają się o 2—3 tygodni wcześniej, niż zazwyczaj i wypadną już w początkach lipca. Wczesne dojrzewanie zbóż bardzo ujemnie odbi się na zbiorach, gdyż z powodu upałów i braku deszczów, kłosa będą bardzo małe i niepełne.

Tegoroczna susza dała się już we zna ki w handlu owocowym. Ceny owoców utrzymują się wciąż na bardzo wysokim poziomie.

AFERA DEWIZOWA.

Katowice. — Przed kilku tygodniami donosiliśmy o wykryciu wielkiej afery dewizowej, w której zamieszani są właściciele huty Mehler z Katowic, jego córka, żona adwokata Vilfeuer z Bielska oraz syn Mehlera, który stale przebywa w Wiedniu. Obecnie Vilfeuerowa została zwolniona z aresztu za kaucją 20 tys. zł. a Mehler za kaucją 15 tys. zł.

Trzy śmiertelne ofiary

katastrofy samochodowej.

Bydgoszcz. — 11 b.m. o godz. 9 r., na szosie między Szubinem a Kcynią wydarzyła się straszna katastrofa sa mochodowa, która pociągnęła za sobą trzy ofiary w ludziach.

Zadających szosą samochód firmy „Oxtowin”, wskutek defektu motoru wypadł na przydrożne drzewo. Wskutek zderzenia właściciel samochodu, prawdopodobnie jego żona i dziecko poniosły śmierć w miejscu. Szofer odniósł ciężkie obrażenia. W beznadziejnym stanie przewieziono go do szpitala w Szubinie.

Zabójca ś. p. Kedziory

18-letni Welwel Szczerbowski stanie 15 czerwca przed sądem.

PAT. donosi urzędowo z Pińska: „Jak się dowiadujemy ze źródeł miarodajnych, na podstawie zeznań całego szeregu naocznych świadków, zabójca posterunkowego policji śledczej Kedziory w Brześciu nie jest Ajzyk Szczerbowski, który w śledztwie przyznał się

do mordu, wyjaśniając, że czynu tego dopuścił się powodowany chęcią zemsty za odebranie mu mięsa, pochodzącego z potajemnego uboju.

Zabójstwo, według zeznań Welwela Szczerbowskiego zostało dokonane nożem rzeźnickim, a nie musatem, jak prasa podała. Nóż, wg. wskazówek oskarżonego odnaleziono. W stosunku do Ajzyka Szczerbowskiego śledztwo zostało umorzone. Jest on pociągnięty do odpowiedzialności tylko za zawodowe uprawianie potajemnego uboju.

Jak się dowiadujemy, sprawa Welwela Szczerbowskiego „oskarżonego z art. 225 par. 1 będzie rozpatrywana najprawdopodobniej w dn. 15 b. m.”.

Wniosek o paragraf aryjski

w związku zawod. prac. Ubezp. Spół.

Warszawa. — Na dorocznym zebraniu koła warszawskiego związku zawodowego pracowników instytucji ubezpieczeń społecznych, zrzeszającego pracowników zakładu ubezpieczeń społecznych, proteżowni, centrali zakupów i innych instytucji analogicznych przyjęto rezolucję, zalecającą zarządowi wystąpienie na najbliższym zjeździe walnym z wnioskiem o wykluczenie ze związku żydów i nie przyjmowanie ich na przyszłość w charakterze członków.

Koło warszawskie skupia około 700 członków. Zebranie koła warszawskiego było obsesane bardzo liczebnie, a przeciwko wnioskowi padło tylko 6 głosów.

PORAŻENIA SŁONECZNE.

Warszawa. — Pogotowie lekarskie zostało w dniu wczorajszym wezwane do pięciu osób, które doznały udarów słonecznych. Na plażach trzy osoby zostały ciężko porażone.

W Warszawie i okolicy zanotowano 6 wypadków utonięć. Wściekle psy pogryzły 5 osób.

DROŻEJĄ ZBOŻE I KARTOFLE!

Lublin. — Z powodu suszy rosną ceny żyta i paszy. I tak: cena żyta od 3 b.m. w Lubelszczyźnie podniosła się

Zakłady mechaniczne
 szlifi. cylindrów i wałków korbowych, Remonty samochodów
J. SZCZĘSNY, Facha 23.

Potężna fala upałów

NIE NALEŻY SPODZIEWAĆ SIĘ W TYCH DNIACH DESZCZÓW.

Od paru dni nad Europą środkową i nad Polską nadciągnęła nowa fala upałów, potężniejsza niż ta, która odczuwalna była w ubiegłym miesiącu.

Tym razem upały spowodowane zostały według otrzymanych z P. I. Ma informacji napływem ogromnych mas suchego powietrza ze wschodu i południowego wschodu, a więc z nad Azji.

Kraj nasz znajduje się w chwili obecnej pod silnym wpływem wyżu barome trycznego, który ciągnąc się od Krymu po przez Białorusi sow. dociera do Niemiec.

W Berlinie przerwano naukę w szkołach.

W stolicy 3-ciej Rzeszy z powodu donkuzliwego gorąca, którego o tak silnym nateżeniu nie notowano od 80 lat, przerwano naukę w szkołach.

Temperatura w dniu wczorajszym dochoziła do 35 st. w cieniu. Zanotowano wiele wypadków porażen w tym parę śmiertelnych.

Kleska suszy.

Brak deszczów, które w r. b. w wyjątkowo skąpej ilości nawiedziły Polskę, powoduje kłęskę suszy, sygnalizowaną ze wszystkich dzielnic kraju.

Susza ta, według opinii rolników, wytworzyła poważne niebezpieczeństwo dla zbliżających się zbiorów. Zagrożone są zarówno oziminy, jak i zboża jare oraz koniczyny, pokosy siana a nawet ziemniaki. Ucierpiały również plantacje buraków, które w województwach zwłaszcza południowych niszczy całkowicie zgorzel.

W związku z trwającą posuchą daje się zauważyć ogromny wzrost pożarów. W Małopolsce niema niemal dnia, aby nie zanotowano paru pożarów. Te same wieści nadchodzą od paru dni z Kielecczyzny, gdzie pożary przybierają niejednokrotnie rozmiary kłęski.

Dzisiejsze ranne komunikaty sygnali-

Liść morwy

przetwarza jedwabnik na najdelikatniejszą przędzę jedwabną. Szlachetne włókna morwy, zastosowane w zwijkach Morwitan, nadają im wyborny smak i subtelną aromację

Stanisław Wołoszyński
 WYŁĄCZNE PRAWO STOWARNIENIA WŁÓKNI MORWOWYCH DO WYBÓRU ZWIJEK PAPIEROSOWYCH ZASTRZ. U. PAT. Nr. 5054

o 18 proc. do 28 zł., jęczmienia i owsa o 15 proc. do 26 zł., a kartofle o 100 proc. do 29 zł. za 100 kg.

STRAJK W PRZEMYSŁE DZIANYM OBJĄŁ 3000 ROBOTNIKÓW.

Łódź. — Strajk, jaki wybuchł w początkach tygodnia w przemyśle dzianym, rozszerzył się w piątek i objął około 3.000 robotników. Przebieg strajku jest spokojny. Komisja strajkowa zwróciła się w piątek do inspektora pracy o zwołanie konferencji, celem zlikwidowania zatargu.

papieskich jego ośrodkiem i podstawa ma być wychowanie religijne oparte na odwiecznych zasadach wiary i moralności chrześcijańskiej, wiady te muszą przeniknąć wszystkie stopnie z najwyższym akademickim włącznie.

Co więcej, grono nauczycielskie szkół wyższych skupi się w kornej modlitwie u stóp Matki Najświętszej z prośbą o Jej zawsze skuteczne orędownictwo u Chrystusa, by we wspólności przekonań religijnych, łączącej nas z młodzieżą czerpać nadzieję rozwiązania dotyczących nas zagadnień, dając tym przekonaniom pełny wyraz w życiu.

Poza tym na najwyższym stopniu szkolnictwa nauczycielstwo, obok zadań wychowawczych, ma niemniej doniosły obowiązek twórczej pracy naukowej, bez której ciągłego postępu także poziom średniego i powszechnego nauczania byłby poważnie zagrożony. Wierzymy mocno, że nie tylko nie ma sprzeczności między nauką a wiarą, ale obie uzupełniają się wzajemnie w ścisłym współdziałaniu, bo wiara odpowiada nam na te najistotniejsze pytania, wobec których nauka zawsze stoi bezsilna. To też powszechnie dziś w nauce dążenie do syntezy nie może się obejść bez tego światła, które u nas w Polsce właśnie z Jasnej Góry najobfitszym płynie strumieniem.

Katolickie nauczycielstwo polskie zespoli się duchowo w Częstochowie, niezależnie od swej przynależności organizacyjnej i od niemiękkich różnic w poglądach politycznych, społecznych i jakichkolwiek innych.

Z gorącym apelem do wzięcia udziału w tym hołdzie, składanym Najświętszej Marii Pannie zwracamy się do wszystkich profesorów, docentów, adiunktów i asystentów naszych szkół wyższych, którzy się szczerze, otwarcie i bez strzeżeń przyznają do katolickiego świa topogładu i chcą do niego dostosować całe swe życie zarówno prywatne, jak i publiczne. Niech jak najliczniej dadzą temu wyraz przed majestatem Królowej Korony Polskiej!

Czesław Białobroki, Edmund Bulanda, Stanisław Brzozowski, Sawawa Dżubalowski, Stefan Dąbrowski, Jan Dobrowolski, Ludwik Ehrlich, Stanisław Gólab, Jan Gwiazdowski, Oskar Halecki, Bronisław Janowski, J. Jarzebski, Stanisław Kasznica, Włodzimierz Koskowski, Stanisław Kutrzeba, Kazimierz Władysław Kumaniecki, Zygmunt Lisowski, Maksymilian Małackiewicz, Stefan Moszczeński, Zygmunt Markowski, Alfred Ohanawicz, Antoni Ponikowski, Andrzej Psenicki, Ludwik Piotrowski, Roman Rencki, Piotr Rytel, Jan Rostafiński, Stanisław Stroński, Jerzy Smoleński, Maria Samkowska, Witold Staniszkis, Władysław Tatarakiewicz, Karol Tichy, Karol Watorek, Kasper Weigel, Bolidan Wiernicki, Aleksander Wiertelowski, Władysław Wolter, Adam Vetulani, Kazimierz Zięber, Fryderyk Zoll.

Kraków, Lublin, Łwów, Poznań, Warszawa, Wilno, Mał, 1937 roku.”

KURSY KIEROWCÓW SAMOCHODOWYCH E. ŚLASKIEGO
 CZĘSTOCHOWA, ul. Targowa 18/22 tel. 2115
 PRZYJMUJĘ ZAPISY NA NOWY KURS

— **Odpust w paralił św. Antoniego.** Dziś, w niedzielę, przypada odpust w parafii św. Antoniego na Ost. Groszu. Uroczystości ku czci św. Antoniego rozpoczęły się w czwartek i jako trydium trwały w piątek i sobotę. Msze św. przez te 3 dni odprawiane były codziennie rano o godz. 8 i pół, a po południu o godz. 6-jej niedzypor. Zakończenie odpustu nastąpi dziś, w niedzielę. Msze św. odprawione zostaną w kościele św. Antoniego o godz. 7. 9 i uroczysta suma o godz. 11-jej, która odprawia ks. Klernens Gawlikowski, prob. par. św. Józefa. Kazanie wygłosi dziekan częstochowski ks. prałat B. Wróblewski.

— **Wotywa do św. Antoniego na Jasnej Górze.** Dziś, w niedzielę, jako w dniu Patrona św. Antoniego Padewskiego, o godz. 7-jej r. odprawiona zostanie uroczysta wotywa w kaplicy św. Antoniego na Jasnej Górze, w kruchcie Bazyliki.

— **Pierwsza pielgrzymka niewidomych z Warszawy na Jasnę Górę.** Zjednoczone pracownicze niewidomych w Warszawie, ul. Leszno nr. 142, organizują czwartą piętą pielgrzymkę do Częstochowy na Jasnę Górę.

Pielgrzymka pod przewodnictwem ks. T. Zimińskiego wyruszy z kościoła św. Antoniego, przy ul. Senatorskiej, dn. 2 lipca o nabożeństwie, które rozpocznie się o godz. 8-jej rano.

Pielgrzymka położy przez Nowe Miasto, Studzienną, Wielkopolę, Przysłów i Gidłę, a powrót z Częstochowy odbędzie się koleją dnia 17 lipca r. b.

Na zlot „Sokoła“ do Katowic

Pocąg popularny do Katowic na Zlot „Sokoła“ odejdzie w niedzielę, dn. 27 czerwca r. b. w godzinach 9—10 rano. Koszt przejazdu z kartą uczestnictwa zł. 5.50 (karta uczestnictwa uprawnia do zbiorowych noclegów, wejścia na miejsca stojące, na ćwiczenia zlotowe oraz do tych zniek, łakie ewent. dla Sokolstwa będą dostępne). Pobyt w Katowicach w niedzielę, poniedziałek i wtorek. Powrót w dn. 29 w nocy. Program pobytu przewiduje zwiedzania Katowic, kopalń i zakładów przemysłowych. Zapisy przyjmuje się do dnia 20 czerwca w sklepie p. E. Zarzecki'ego, II Aleja 37. Przy zapisie należy wpłacić zł. 5.50.

Przedszkole i Szkoła Powszechna Kom. Rodzic.

przy GIMNAZJUM PAŃSTW. im. J. SŁOWACKIEGO Al. Kościuszki 8, tel. 25-79
przyjmuje wpisy do wszystkich oddziałów od godz. 9-jej do 13-jej.

— **Wotywa do św. Antoniego na Jasnej Górze.** Dziś, w niedzielę, jako w dniu Patrona św. Antoniego Padewskiego, o godz. 7-jej r. odprawiona zostanie uroczysta wotywa w kaplicy św. Antoniego na Jasnej Górze, w kruchcie Bazyliki.

— **Pierwsza pielgrzymka niewidomych z Warszawy na Jasnę Górę.** Zjednoczone pracownicze niewidomych w Warszawie, ul. Leszno nr. 142, organizują czwartą piętą pielgrzymkę do Częstochowy na Jasnę Górę.

Pielgrzymka pod przewodnictwem ks. T. Zimińskiego wyruszy z kościoła św. Antoniego, przy ul. Senatorskiej, dn. 2 lipca o nabożeństwie, które rozpocznie się o godz. 8-jej rano.

Pielgrzymka położy przez Nowe Miasto, Studzienną, Wielkopolę, Przysłów i Gidłę, a powrót z Częstochowy odbędzie się koleją dnia 17 lipca r. b.

— **Paralił św. Rocha.** Dziś, w niedzielę, w sali przy ul. św. Rocha 37, o godz. 3.30 po poł. odbędzie się zebranie członków Żywego Różańca, a o godz. 4-jej po poł. w tejże sali — członkiń Kat. Stowarzyszenia Kobiet.

Nuncjusz Papieski i Prymas Polski

przybędą w dniu pielgrzymki nauczycielskiej na Jasnę Górę.

Zgłoszenia napływają, utworzenie 4 komitetów powiatowych, potrzebne kwatery, informacje w Komitecie Diecezjalnym.

W ub. piątek wieczorem w sali Akcji Katolickiej przy ul. Najśw. Maryi Panny 64 odbyły się dwa posiedzenia: Komitetu Diecezjalnego i Komitetu Przyjęcia Pielgrzymki Nauczycielskiej na Jasnę Górę, przybywającej, jak wiadomo, na dzień 24 b. m. w liczbie ogólnej około 20.000 uczestników z całej Polski.

Obrodam przewodniczył ks. prałat B. Wróblewski, informację o toku spraw bieżących obu Komitetów udzielała sekretarka p. J. Nagórko, kierowniczka Szkoły doksz. zaw. żeńsk. zebrania zaś odbyły się z udziałem delegata Komitetu Gł. z Warszawy.

Jak wiadomo, udział osobisty w pielgrzymce nauczycielskiej weźmie J. Em. ks. Kardynał-Prymas dr. A. Hlond, prawopodobny jest także przyjazd na Jasnę Górę J. Em. Nuncjusza Papieskiego w Warszawie Msgr. Cortesi, który wyraził chęć uczestniczenia w uroczystościach dn. 24 b. m.

Zgłoszenia na udział w pielgrzymce napływają b. licznie, a Komitet Diecezjalny niezwłocznie wysłał karty uczestnictwa. Na terenie działalności częst. Komitetu Diecezjalnego utworzone zostały 4 komitety powiatowe, a mianowicie w Sosnowcu, Zawierciu, Wieluniu i Radomsku.

Wszelkich informacji udziela Komitet Diecezjalny w sali Akcji Katolickiej przy ul. Najśw. Maryi Panny 64 w czwartki i soboty w godzinach od 19-jej do 20-jej.

Komitet Przyjęcia zajął się przygotowaniem odpowiednich warunków dla pobytu pielgrzymki nauczycielskiej w naszym mieście. — Delegat Komitetu Gł. zakomunikował, że na odbytej konferencji p. prezydent Szezdrowski przyrzekł najdalej idące poparcie władz miejskich, okazując duże zainteresowanie się sprawami gospodarczymi pielgrzymki. A więc Miejski Ośrodek Zdrowia zorganizuje na dzień 24 b. m. cztery punkty sanitarne, na dworcu kolejowym uruchomiona zostanie odpowiednia ilość kranów z wo-

— **Konflikta tygodnika „Odnova“.** Nr. 35 tygodnika „Odnova“ skonfliktowano częściowo w dn. 10 bm. Po wydaniu drugiego nakładu z usunięciem odnośnego tekstu, nastąpiła ponowna konflikta w dn. 11 bm., obejmująca już cały numer bez wyjątku.

Nasza nowa powieść

W dzisiejszym numerze „Gońca Częstochowskiego“ rozpoczęliśmy druk nowej powieści p. Mariusza Dołęgi p. t. „Męzka“.

Jest to niezmiernie interesująca powieść obezajowa, której frapujący temat: konflikt uczuć, rozterka pomiędzy głosem serca a obowiązkiem — potraktowany został nader realistycznie i życiowo. Śledząc krok za krokiem losy głównej bohaterki powieści od niemowlęctwa do wieku dojrzałości, czytelnik nie tylko będzie coraz silniej zainteresowany jej niemyślnymi przeżyciami, ale zarazem może i innymi oczami spojrzeć na setki podobnych dramatów i konfliktów, jakich pełno wokół nas w życiu codziennym.

Powieść napisana potocznie odznacza się szybkim nurtem akcji, technic prawdą życiową, ma zaś i zalety wyrobionego stylu, to też niezawodnie już od pierwszego odcinka będzie czytana powszechnie i z uznaniem przez szeroki ogół naszych Sz. Czytelników.

„Dzień Spółdzielczości“

Dziś będzie obchodzony uroczystość. Dziś, w niedzielę 18-go b. m., przypada doroczny „Dzień Spółdzielczości“, który pod hasłem: „Spółdzielczość buduje siłę społeczno-gospodarczą Polski“ będzie obchodzony według następującego programu: nabożeństwo w Katedrze Św. Rodziny o godz. 11 m. 30; Poranek Spółdzielczości o godz. 13-jej w Kasynie Oficerskim, Aleja Wolności 44 z programem: Hymn spółdzielców — wykona chór „Pochodnia“, „Spółdzielczość buduje siłę społeczno-gospodarczą Polski“ — referat delegata Centr. Komitetu „Dnia Spółdzielczości“, przemówienie do kobiet — p. Łaniewska, deklamacje — art. teatru Kameralnego I. Obidowicz, solo skrzypce — p. T. Rezier, akompaniamentem p. K. Rutkowski, chór „Pochodnia“ wykona szereg pieśni ludowych.

— **Dziś zbiórka na powodźnian.** Dziś, w niedzielę, odbędzie się wielka kwesta ul-

czna na rzecz powodźnian. Kwestowac będą panie ze Zw. Pr. Ob. Kobiet i Zw. Pań Domu oraz członkowie komitetów rodzicielskich przy szkołach powszechnych.

— **Ogólne zebranie Stow. właścicieli nieruchomości.** Dziś, w niedzielę, o godz. 15 m. 30 w lokalu własnym przy ul. Najśw. Maryi Panny 49 odbędzie się ogólne miesięczne zebranie informacyjne członków Stow. Właścicieli Nieruchomości. Na porządku obrad sprawy b. ważne, pożądanym tedy udział wszystkich członków.

— **Otwarcie letniska Jaskrów.** W dn. 13 b. m. nastąpi otwarcie sezonu w letnisku podmiejskim „Jaskrów“, połączone z otwarciem kawiarni w lesie.

— **Z teatru Kameralnego.** Dziś, w sobotę, o godz. 8.30 wiecz. najnowsza komedia w 3 aktach St. Kiedrzyńskiego pt. „Serce na wolności“ w reż. K. Vorbrodta.

W niedzielę, o godz. 4.45 pp. i 8.30 w. „Serce na wolności“.

W próbach doskonała 4 aktowa komedia A. Birabeau „Woźny i minister“ w reż. J. Zielińskiego.

— **Lista maturzystów Gimnazjum państwowego im. H. Sienkiewicza z Częstochowy.** W wyniku przeprowadzonych egzaminów maturalnych w Gimnazjum państw. im. H. Sienkiewicza świadectwa dojrzałości otrzymali następujący absolwenci: na wdziale matematyczno-przyrodniczym: p.p. Boglewski Antoni - Jan, Bogusławski Stanisław - Kazimierz, Duliewicz Władysław, Dziubiński Tadeusz - Wincenty, Furmanczyk Henryk, Jędrzejczyk Władysław - Ryszard, Kern Tadeusz - Bolesław, Kozłowski Bohdan - Rajmund, Krzyżak Henryk - Maksymilian i Żelichowski Włodzimierz; na wdziale humanistycznym: — p.p. Balewski Zdzisław - Marceł, Bekowski Jan, Czechochowski Mójżesz, Debbski Jan, Galster Jerzy, Jarminiński Zbigniew - Leon, Kulisiwiec Tadeusz - Adam, Kurpiński Jerzy - Jan, Leszczyk Marian - Józef, Lipiński Zdzisław - Florian, Madenberg Salomon, Osobka Stanisław, Patrzyk Eugeniusz, Pirowski Witold - Józef, Rozenblatt Bernard, Sztabiński Zdzisław - Antoni, Wołek Józef i Wysocki Lesław.

— **21 czerwca koniec zajęć w szkołach powszechnych.** Ministerstwo W. R. i O. P. wyraża, iż w dn. 15 bm. kończą się zajęcia tylko w szkołach średnich oraz w ostatnich klasach szkół powszechnych, celem umożliwienia absolwentom złożenia świadectw przy przystępowaniu do egzaminów do pierwszej klasy gimnazjalnej.

W innych oddziałach szkół powszechnych zakończenie roku szkolnego nastąpi 21-go czerwca.

Przed „Tygodniem Morza“

Komitet ustala szczegóły obchodu, imprezy i zbiórki „Tygodnia“.

Prace organizacyjne „Tygodnia Morza“ są w pełnym toku, a szeroki ich zakres wskazuje, że tegoroczny obchód wypadnie nader okazałe i udalnie pod każdym względem. Zgodnie z ogłoszonym już programem główne uroczystości skoncentrują się w dniach 27, 28 i 29 b. m., ale imprezy „Tygodnia“ rozpoczyna się już za tydzień dn. 20 b. m., w dniu tym bowiem (niedziela) o godz. 16-jej w parku Staszycy urządzony zostanie konkurs trzech orkiestr wojskowych z Piotrkowa Lublińca i Częstochowy, a dochód z tej nader interesującej, artystycznej imprezy w całości przeznaczony będzie na rzecz „Tygodnia Morza“.

Wobec bliskiego już terminu obchodu dla ustalenia bliższych jego szczegółów odbyło się w ub. piątek wieczorem w lokalu Ligi Morskiej i Kolonialnej posiedzenie prezydium Obyw. Komitetu „Tygodnia Morza“ pod przewodnictwem preza L. M. K. i Komitetu p. pułk. dypl. Maczka.

Sprawę programu referował inż. Wróbel, proponując zgodnie z zaleceniem Gł. Komitetu drobne zmiany, dotyczące ustalenia dla całej Polski jednej i tej samej godziny podniesienia flagi na maszt w dniu 28 b. m., przyczem zbiórka na placu Piarackiego nastąpi nie o godz. 10-jej

EGZAMINY WSTĘPNE do Gimnazjum i Liceum Humanistycznego Towarzystwa Szkoły Społecznej w Częstochowie (Sowińskiego 36) rozpoczynają się dnia 17 czerwca r. b. o g. 9-jej rano.

6-cio klasowa prywatna koedukacyjna Szkoła Powszechna oraz PRZEDSZKOLE ST. LIGĘZÓWNY Aleja Kościuszki 16, tel. 11-86.
Gmach nowoczesny, obszerny, widny, słoneczny, otepleniony ogrodem.
Zapisy dzieci do wszystkich klas oraz przedszkola.
Egzaminy wstępne, systemem lekcyjnym od 16-go do 19-go czerwca.
Informacje i zapisy codziennie, prócz niedziel, w kancelarii szkoły od godz. 9-jej do 16-jej.

Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożycwców „JEDNOŚĆ” w Częstochowie
Poleca doskonałej jakości towary spożywczo-kolnialne i pieczywo z własnej piekarni mechanicznej.
Dla wygody P. T. KONSUMENTÓW prowadzimy 40 sklepów w różnych dzielnicach miasta.
KUPUJCIE W SKLEPACH „JEDNOŚCI“

